

Psychotherapie in tijden van globalisering en superdiversiteit

Samrad Ghane, PhD

Klinisch psycholoog/Psychotherapeut

Medisch antropoloog

Structuur

- Globalisering en superdiversiteit
- Effect van psychotherapie bij cultureel diverse groepen
- Toenemend belang van culturele competenties en sensitiviteit
  - Met consequenties voor interventies, skills set van psychotherapeuten, organisatie van zorg en de psychologische wetenschap
- Aanbevelingen

Toename van diversiteit

- Aantal inwoners met een migratieachtergrond groeit van 24% in 2020 naar 30-36% in 2050
- Meer superdiversiteit in grootstedelijke gebieden, bv aandeel inwoners van Amsterdam zonder migratieachtergrond was 44% in 2021.

Maar ook:

- toename vraag naar transgenderzorg.

A large crowd of people is gathered in a city square, likely for a protest or demonstration. In the foreground, a woman is holding a large, hand-drawn sign that reads "JUSTICE FOR GEORGE FLOYD!" with a large exclamation point. The sign is made of cardboard and has a black border. The background features a large, historic building with many windows and a clock tower. The sky is overcast, and there are power lines visible overhead. The crowd is diverse in age and appearance, and many people are wearing face masks. The overall atmosphere appears to be one of a significant public gathering.

JUSTICE FOR
GEORGE
FLOYD!

PEEK & CLOPPENBURG

WOMAN TOMORROW

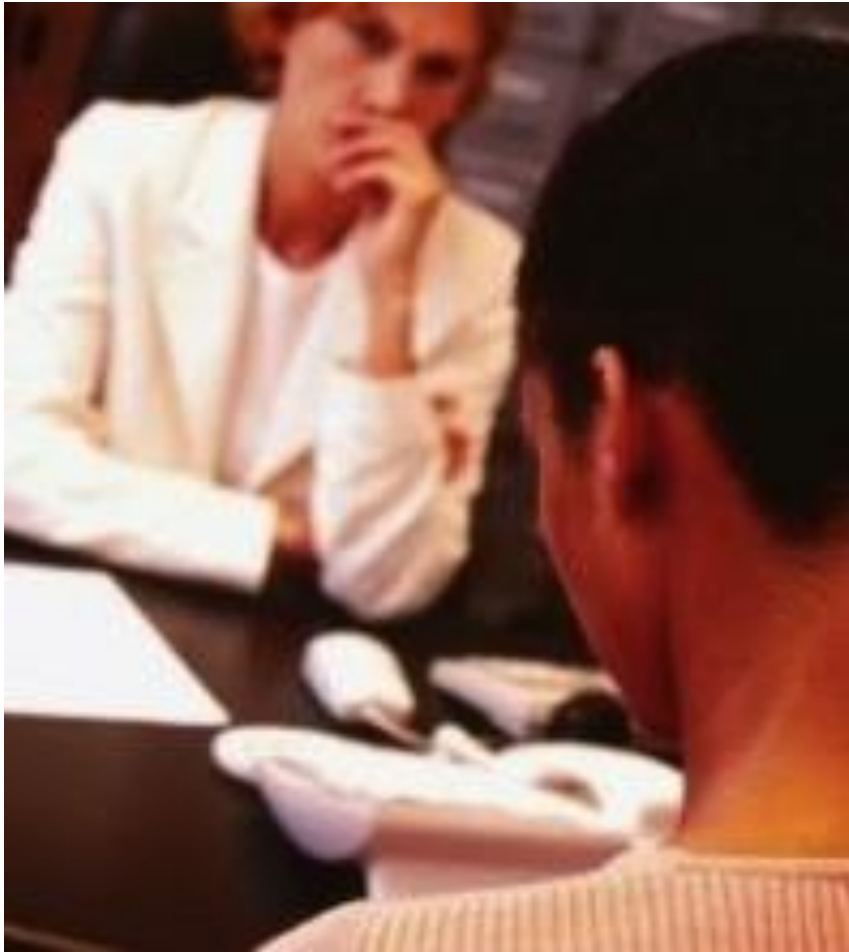

MAKE
NETHERLANDS
GREAT AGAIN

MAKE
NETHERLANDS
GREAT AGAIN

MAKE
NETHERLANDS
GREAT AGAIN

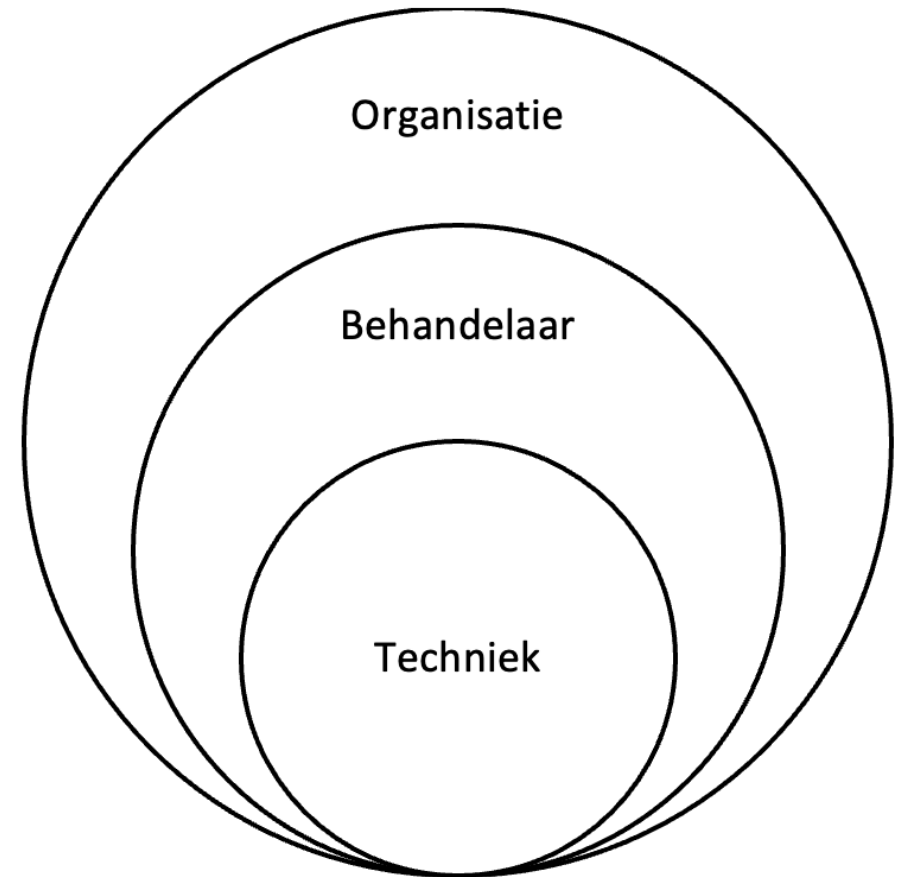
Kwaliteit van psychotherapie

- Psychotherapie minder effectief (e.g., Ghane et al, 2013)
- Drop-out is tweemaal hoger bij minderheden (e.g., Blom et al., 2010)
- Behandeltrajecten van minderheden vaak minder intensief (Fassaert et al., 2010)

Culturele competenties of sensitiviteit

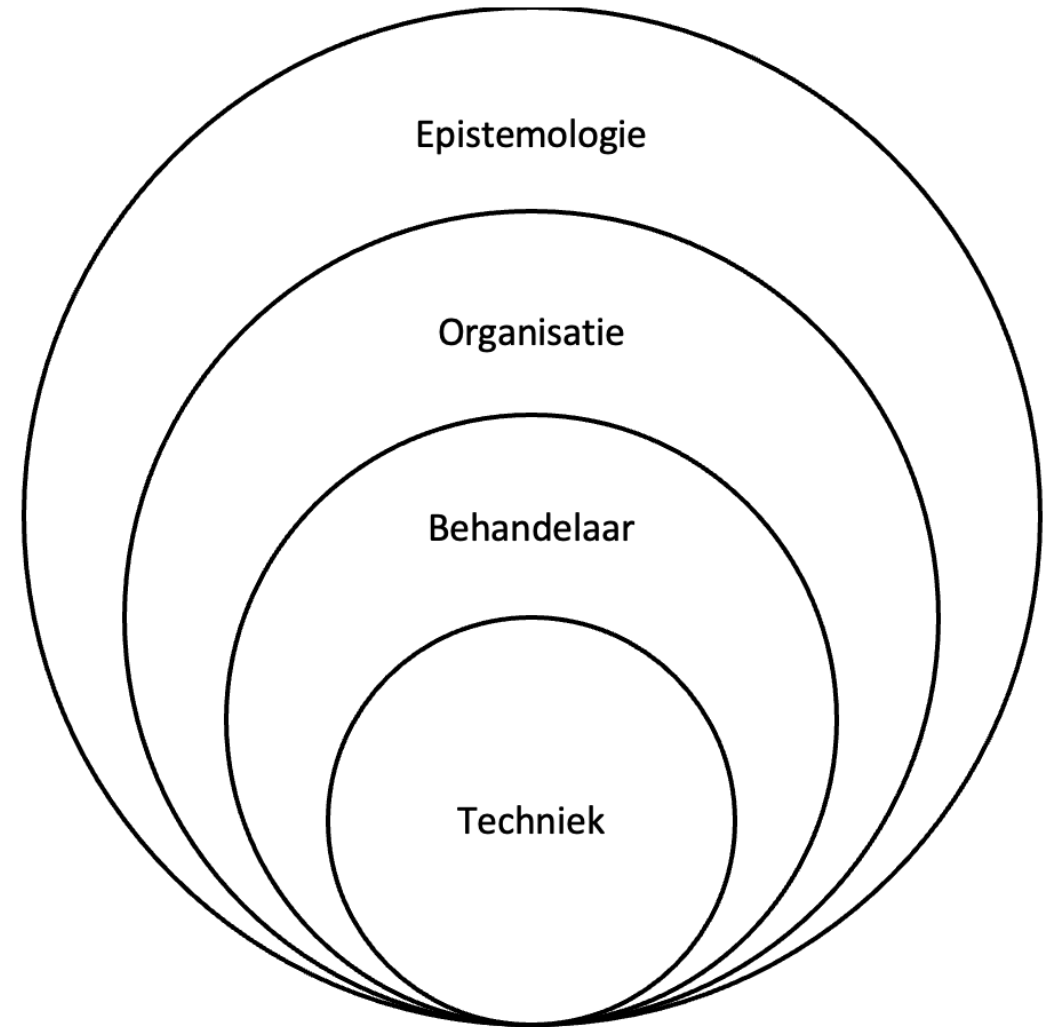
“the capacity of practitioners and health services to respond appropriately and effectively to patients cultural backgrounds, identities and concerns” (Kirmayer, 2012).

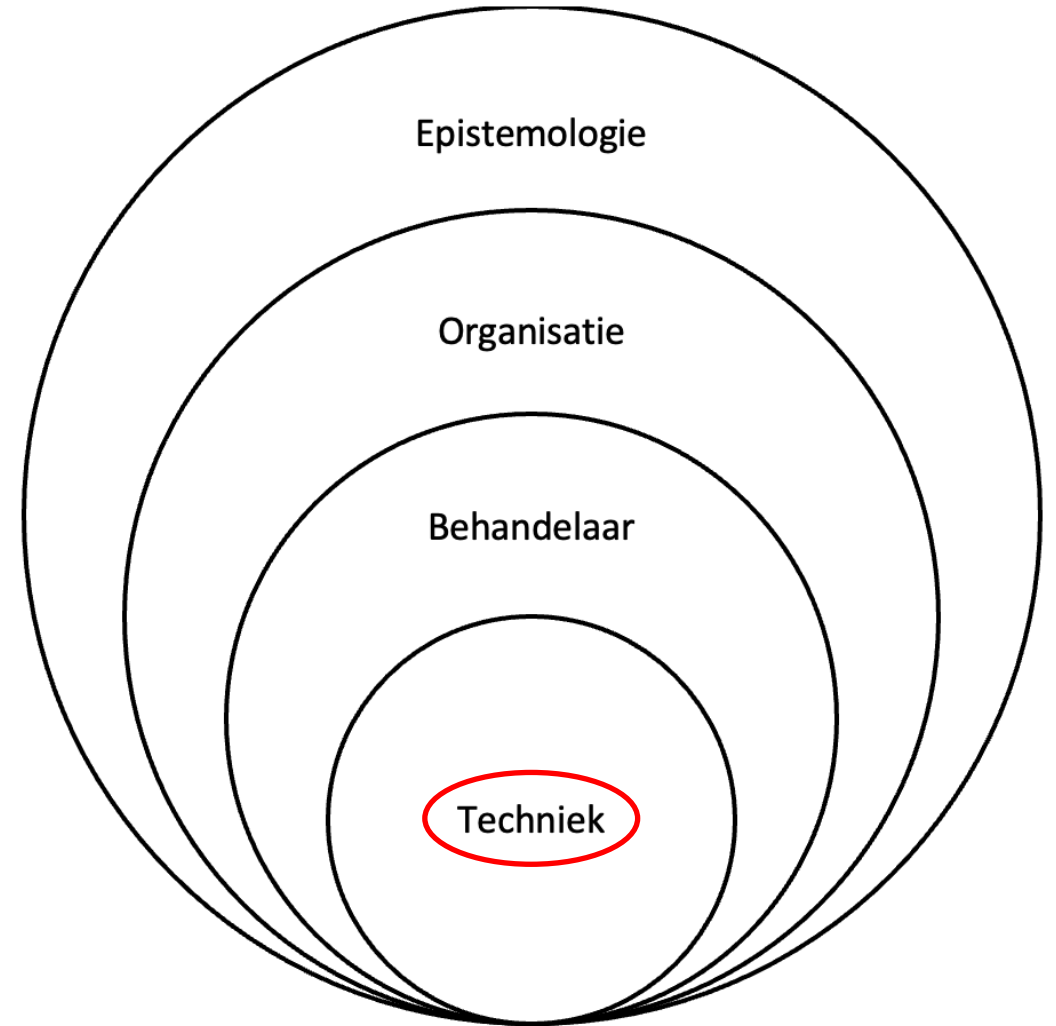
Culturele competenties of sensitiviteit

“the capacity of practitioners and health services to respond appropriately and effectively to patients cultural backgrounds, identities and concerns” (Kirmayer, 2012).

Mogen interventies (cultureel) aangepast worden?

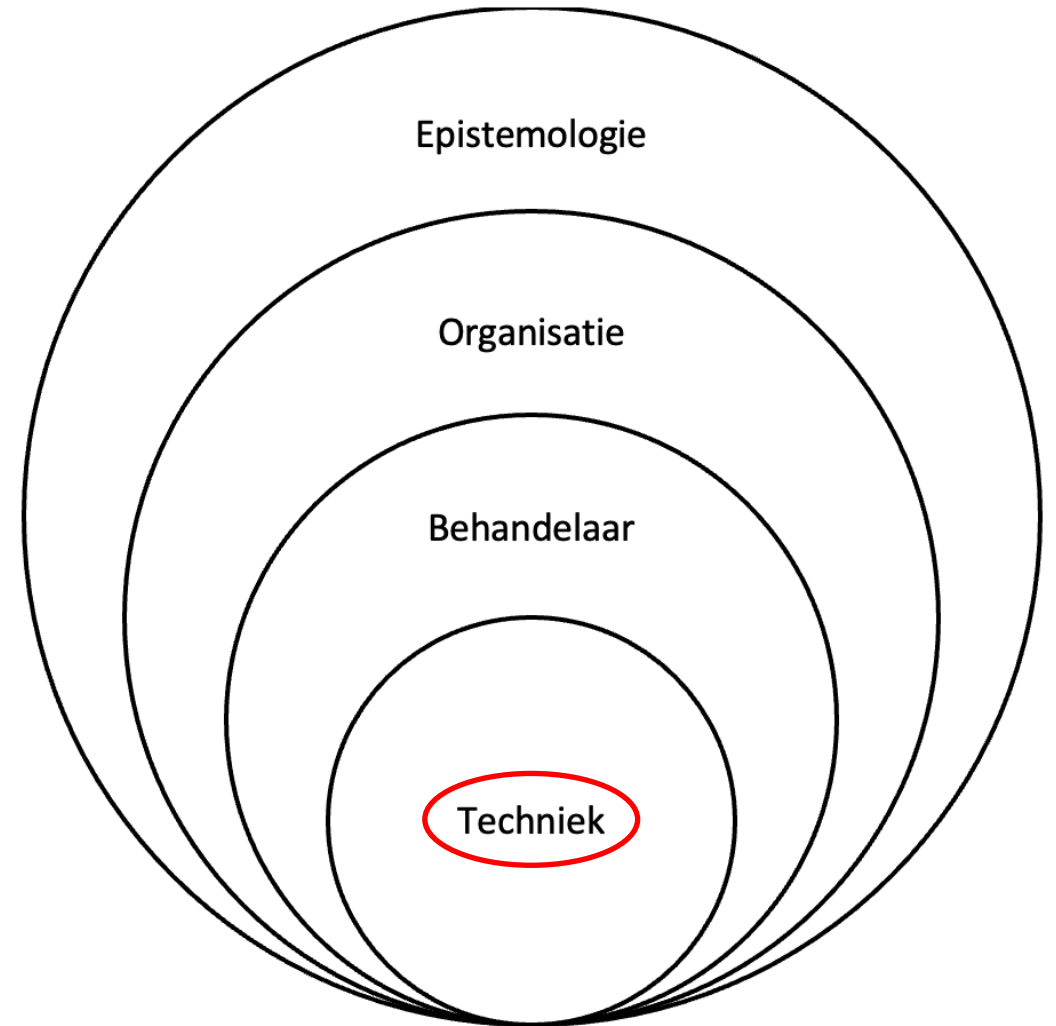
- Culturele aanpassingen:
- The systematic modification of an intervention protocol to consider language, culture, and context in such a way that it is compatible with the client's cultural patterns, meanings, and values (Bernal, Jiménez-Chafey, & Domenech Rodríguez, 2009)

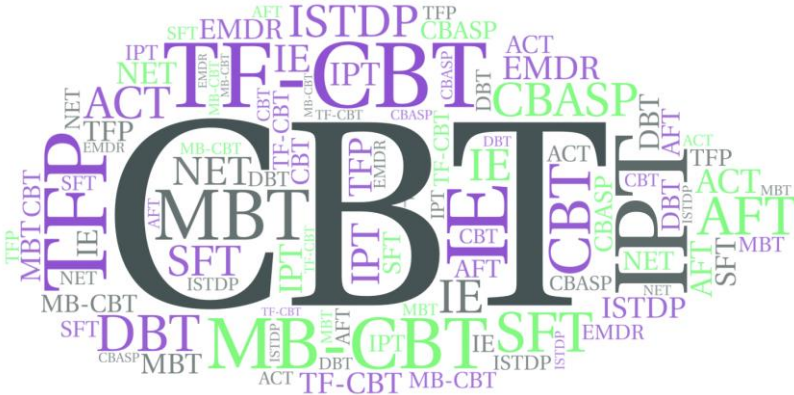
Mogen interventies (cultureel) aangepast worden?

Een aantal fundamentele vragen:

- Zijn afwijkingen van protocollen schadelijk voor het therapie-effect?
- Zijn (culturele) aanpassingen van psychologische behandelingen noodzakelijk?
- Zijn cultureel aangepaste therapieën effectiever dan standaard interventies?
- Hoe kunnen psychologische interventies cultureel aangepast worden?

Zijn afwijkingen schadelijk?

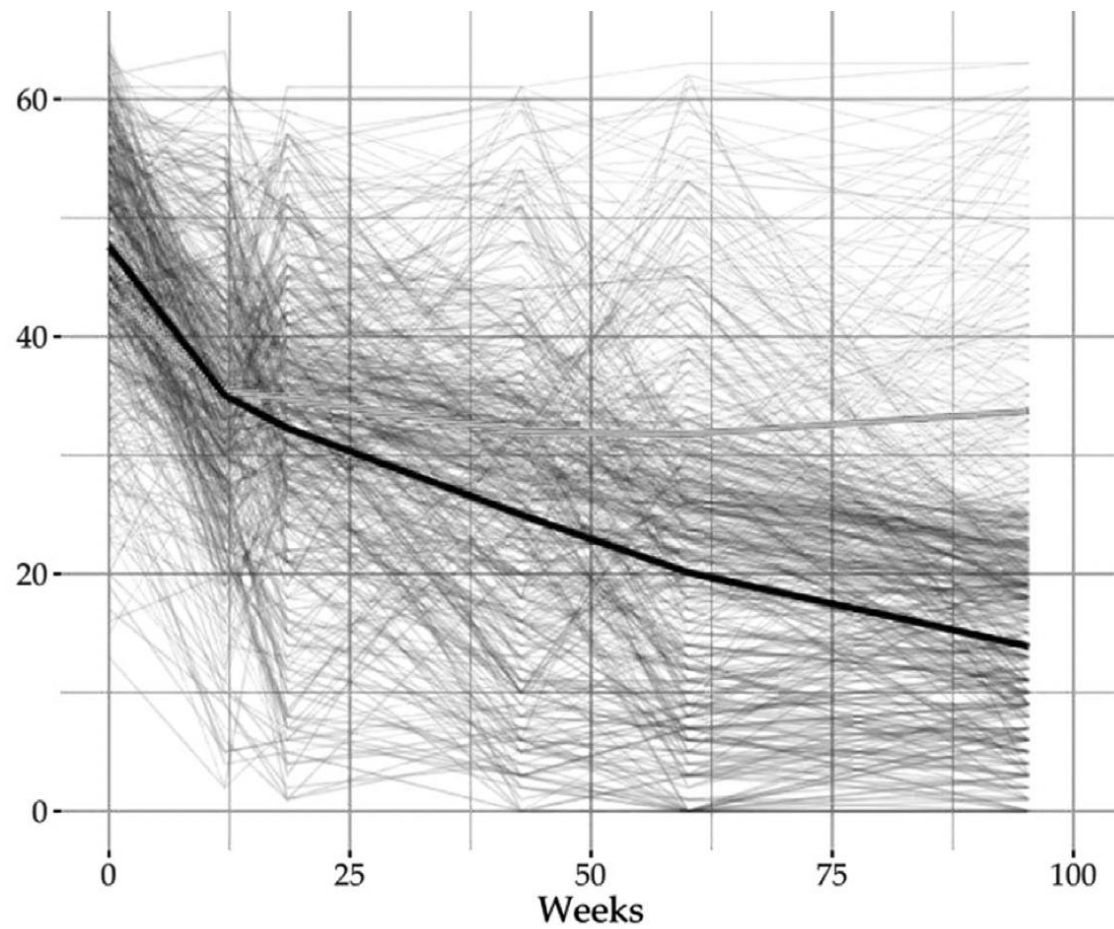
REVIEW ARTICLE

WILEY

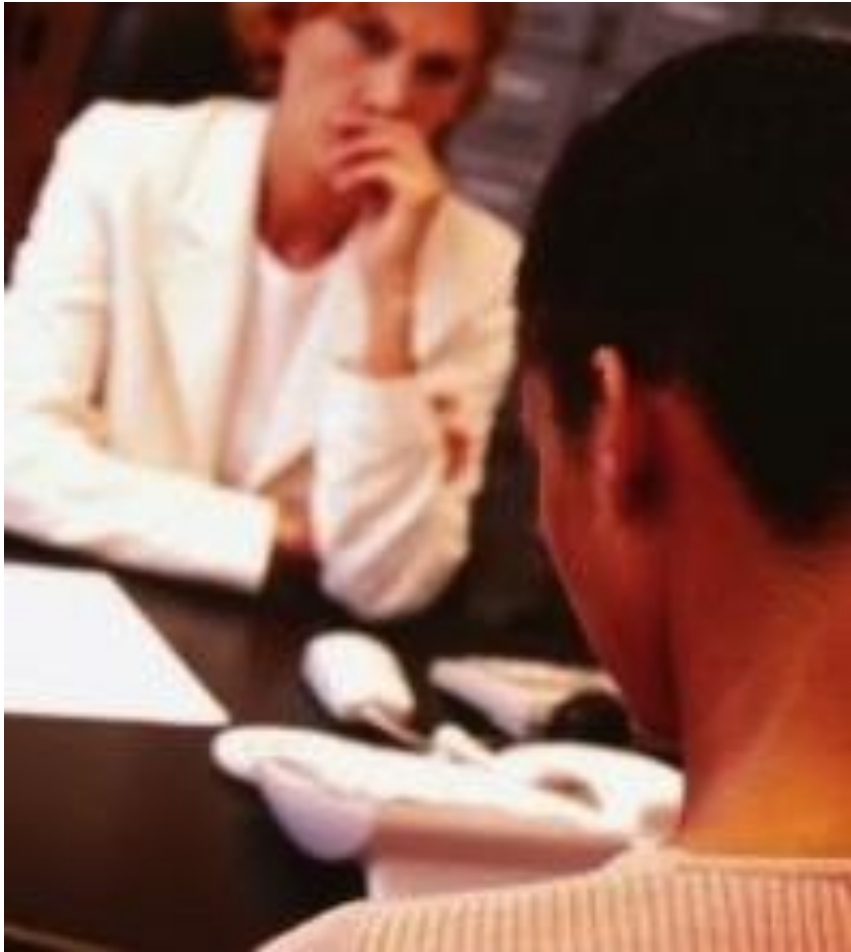
To manualize, or not to manualize: Is that still the question? A systematic review of empirical evidence for manual superiority in psychological treatment

Femke Truijens¹ | Levin Zühlke-van Hulzen² | Stijn Vanheule¹

Zijn aanpassingen noodzakelijk?

Zijn *culturele* aanpassingen noodzakelijk?

- “Evidence based” protocollen vooral getoetst bij WEIRD populaties.
- Psychotherapie minder effectief (e.g., Ghane et al, 2013)
- Drop-out is tweemaal hoger bij minderheden (e.g., Blom et al., 2010)
- Behandeltrajecten van minderheden vaak minder intensief (Fassaert et al., 2010)

Evidence based practice

“Evidence-based practice is the integration of the best available research with clinical expertise in the context of patient characteristics, culture and preferences.”

(APA, 2006)

Cultureel aangepaste behandelingen effectiever?

- Een aantal studies wijst erop dat culturele aanpassingen geen of zelfs averechts effect kunnen hebben (Huey et al., 2014)
- alle meta-analyses wijzen op de superioriteit van cultureel aangepaste therapieën (Benish et al., 2011; Griner & Smith, 2006; Smith et al., 2011; Soto et al., 2018)

Een raamwerk om behandelingen cultureel aan te passen

Culturele aanpassingen kunnen betrekking hebben op een of meer aspecten (Bernal et al., 1995, 2009):

- Taal
- Metaforen

Een raamwerk om behandelingen cultureel aan te passen

Culturele aanpassingen kunnen betrekking hebben op een of meer aspecten (Bernal et al., 1995, 2009):

- Taal
- Metaforen
- Inhoud
- Doelen
- Concepten
- Methoden
- Context

Voorbeeld: cultureel aangepaste cognitieve gedragstherapie (ism F. Bouhouti & O. Nejjari)

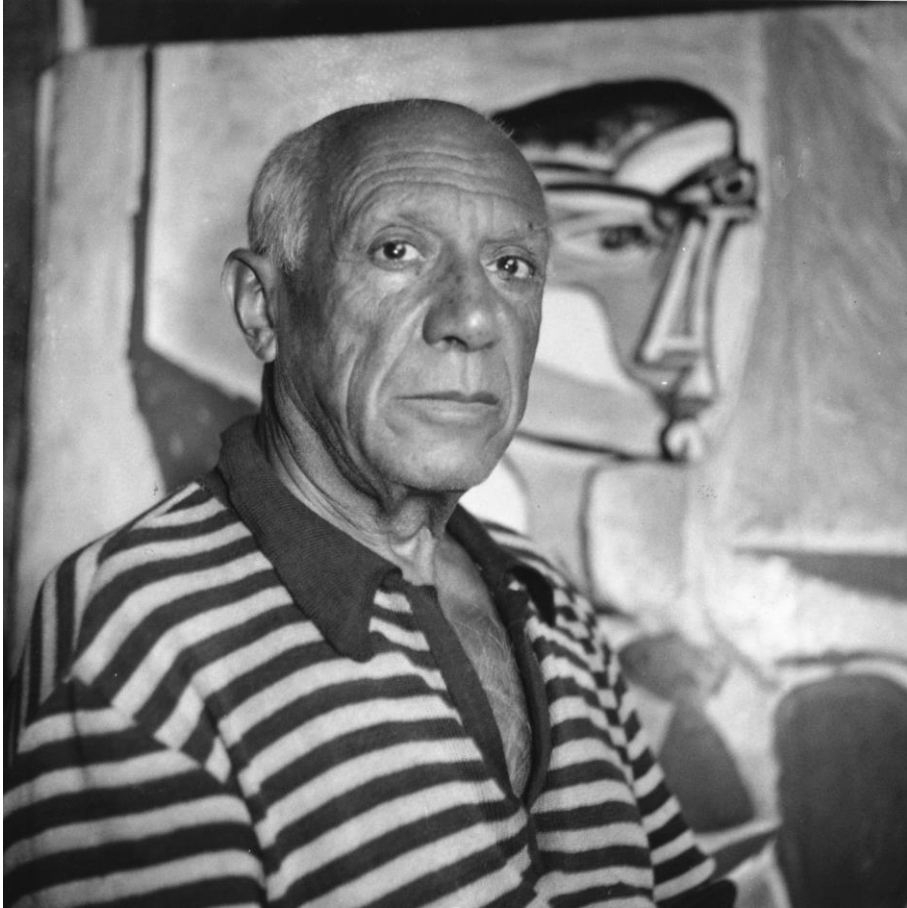
- Sekse-specifieke groepen (methode)
- Aandacht voor maatschappelijke problemen (context)
- Inventarisatie veranderwens en behandeldoelen ook op spiritueel gebied (doelen)
- aandacht voor culturele idiomen en verklaringsmodellen van depressie (concepten)
- Focus op maatschappelijke positie van patiënten hun de rol van “minority stress” (inhoud)
- Aandacht voor slaap- en spanningsklachten (doelen, methode)
- Meer focus op lichaam bij het behandelen van het G schema en gebruik van flashcards (concepten, methode)

Voorbeeld: cultureel aangepaste cognitieve gedragstherapie

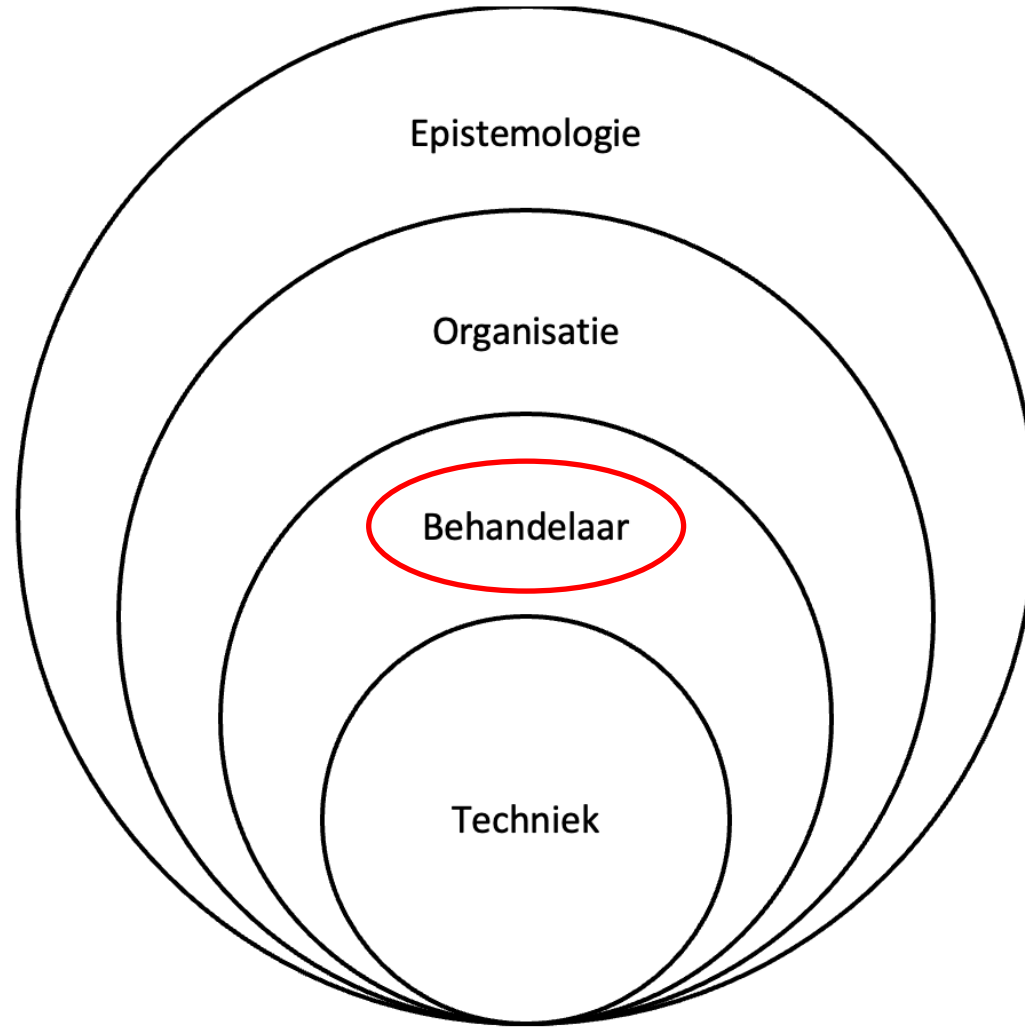
- Sekse-specifieke groepen (methode)
- Aandacht voor maatschappelijke problemen (context)
- Inventarisatie veranderwens en behandeldoelen ook op spiritueel gebied (doelen)
- aandacht voor culturele idiomen en verklaringsmodellen van depressie (concepten)
- Focus op maatschappelijke positie van patiënten hun de rol van “minority stress” (inhoud)
- Aandacht voor slap- en spanningsklachten (doelen, methode)
- Meer focus op lichaam bij het behandelen van het G schema en gebruik van flashcards (concepten, methode)
- Gebruik verhalen om cognitieve flexibiliteit te stimuleren (metaforen)
- Gebruik van denkfouten als vertrekpunt bij uitdagen van disfunctionele gedachten (methode)

**Culturele aanpassingen vereisen creativiteit
en flexibiliteit**

**Learn the rules like a pro,
so you can break them
like an artist.**

PABLO PICASSO

Epistemologie

Organisatie

Behandelaar

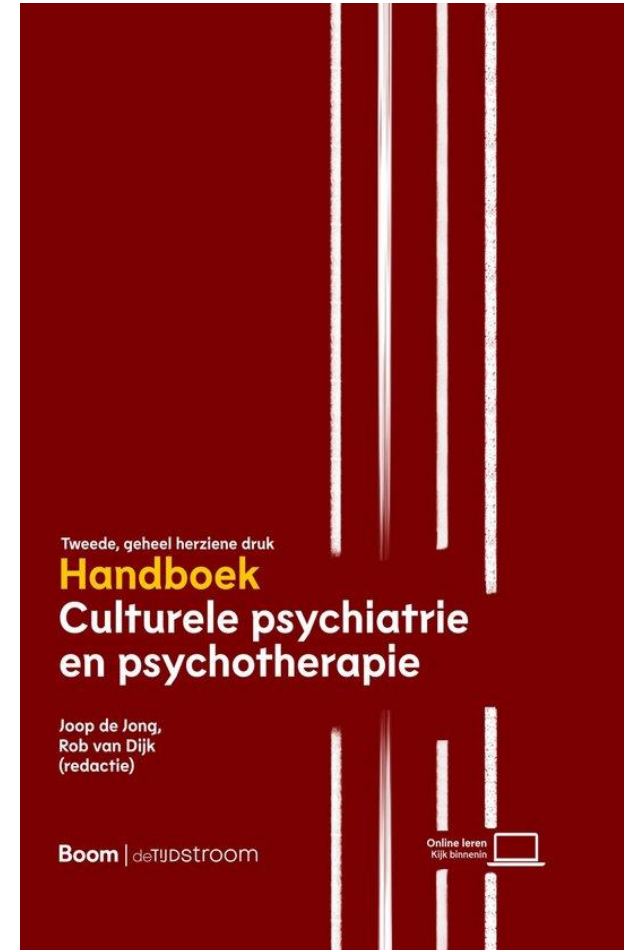
Techniek

Culturele competenties

- Bewustzijn van de eigen culturele waarden en vooroordelen
- Kennis van de leefwereld, opvattingen en ervaringen van de ander
- Cultuursensitieve houding en bejegening
- Cultuursensitieve communicatie

(De Jong, 2010; Ghane et al., 2020)

Relatie culturele competenties en uitkomst (1)

	Beta	<i>p</i>
Klachten (voormeting)	.35	< .05
Ervaring T	.05	<i>ns</i>
Matching	-.01	<i>ns</i>
Waarden/att.	.19	< .05

Ghane et al. (in voorbereiding)

Relatie culturele competenties en uitkomst (2)

Review > J Clin Psychol. 2018 Nov;74(11):1907-1923. doi: 10.1002/jclp.22679.

Epub 2018 Aug 8.

Cultural adaptations and therapist multicultural competence: Two meta-analytic reviews

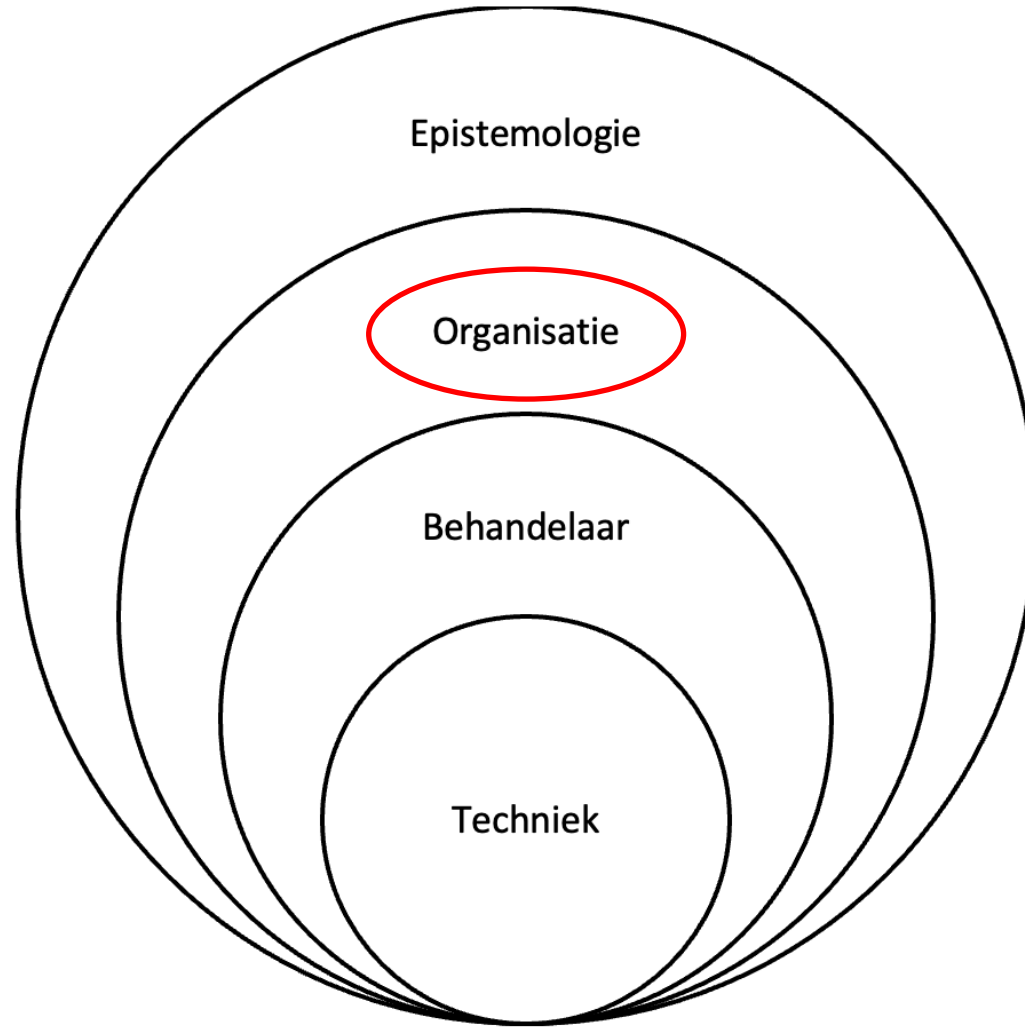
Alberto Soto ¹, Timothy B Smith ¹, Derek Griner ¹, Melanie Domenech Rodríguez ¹,
Guillermo Bernal ¹

Affiliations + expand

PMID: 30091201 DOI: [10.1002/jclp.22679](https://doi.org/10.1002/jclp.22679)

Abstract

Mental health treatments can be more effective when they align with the culture of the client and when therapists demonstrate multicultural competence. We summarize relevant research findings in two meta-analyses. In the meta-analysis examining culturally adapted interventions, the average effect size across 99 studies was $d = 0.50$ (0.35 after accounting for publication bias). In the second meta-analysis on 15 studies of therapist cultural competence, the results differed by rating source: Client-rated measures of therapist cultural competence correlated strongly ($r = 0.38$) with treatment outcomes but therapists' self-rated competency did not ($r = 0.06$). We describe patient considerations and research limitations. We conclude with research supported therapeutic practices that help clients benefit from modifications to treatment related to culture.

Epistemologie

Organisatie

Behandelaar

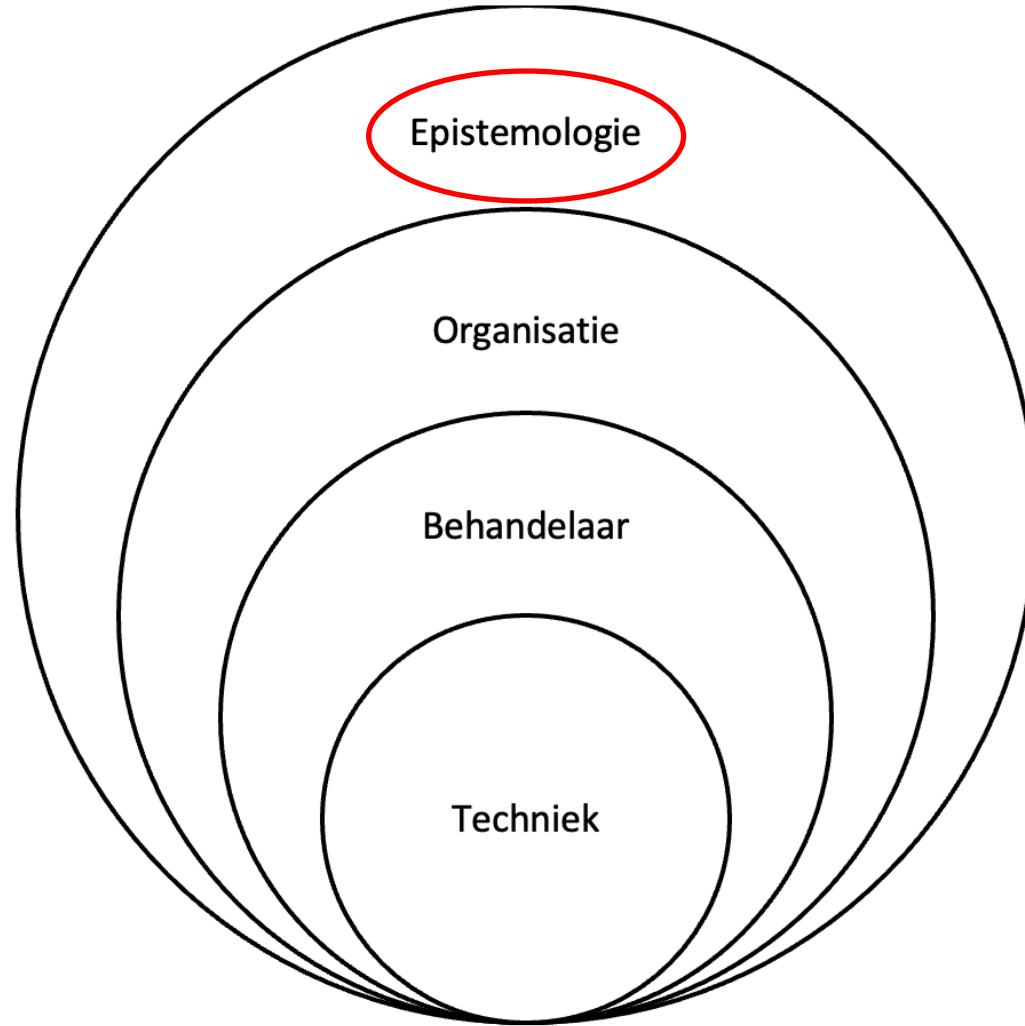
Techniek

Op weg naar een inclusieve organisatie van zorg

- Toegang tot zorg (of het aanbod van de organisatie toe- gankelijk is voor diverse patiëntengroepen in de meest brede zin)
- Kwaliteit van zorg (of het aanbod van de organisatie effectief en relevant is voor diverse patiëntengroepen)
- Personeel (de mate van diversiteit en diversiteits- competenties bij medewerkers)
- Organisatiecultuur (of de organisatie een inclusief werkklimaat heeft)
- Leiderschap en borging (of de aandacht voor inclusie voldoende geborgd is in de organisatie)

Inclusie voor instellingen in de geestelijke gezondheidszorg

Een instrument voor zelfbeoordeling

Epistemologie

Organisatie

Behandelaar

Techniek

Culturele basis van psychologische kennis en praxis

- Onze gangbare theorieën, concepten en definities zijn in belangrijke mate gebaseerd op **Euro-Amerikaanse normen, waarden en perspectieven**.
- Onze culturele veronderstellingen rondom ziekte en gezondheid leiden tot **vergaande medicalisatie van psychisch lijden** dat vervolgens bijna uitsluitend in **intrapsychische processen** aangeduid en verklaard wordt.

Culturele basis van psychologische kennis en praxis

- Onze gangbare theorieën, concepten en definities zijn in belangrijke mate gebaseerd op **Euro-Amerikaanse normen, waarden en perspectieven.**

click for updates

Article

The role of migration processes and cultural factors in the classification of personality disorders

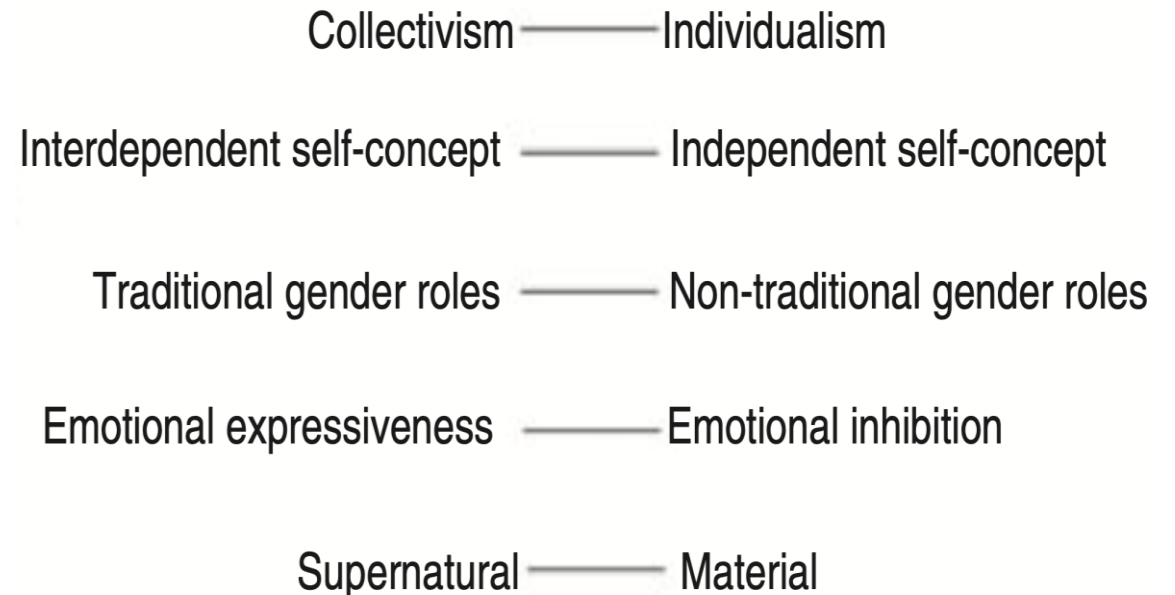
Ardalan Najjarkakhaki and Samrad Ghane

transcultural
psychiatry

Transcultural Psychiatry
2023, Vol. 60(1) 99–113
© The Author(s) 2021

Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/13634615211036408
journals.sagepub.com/home/tps

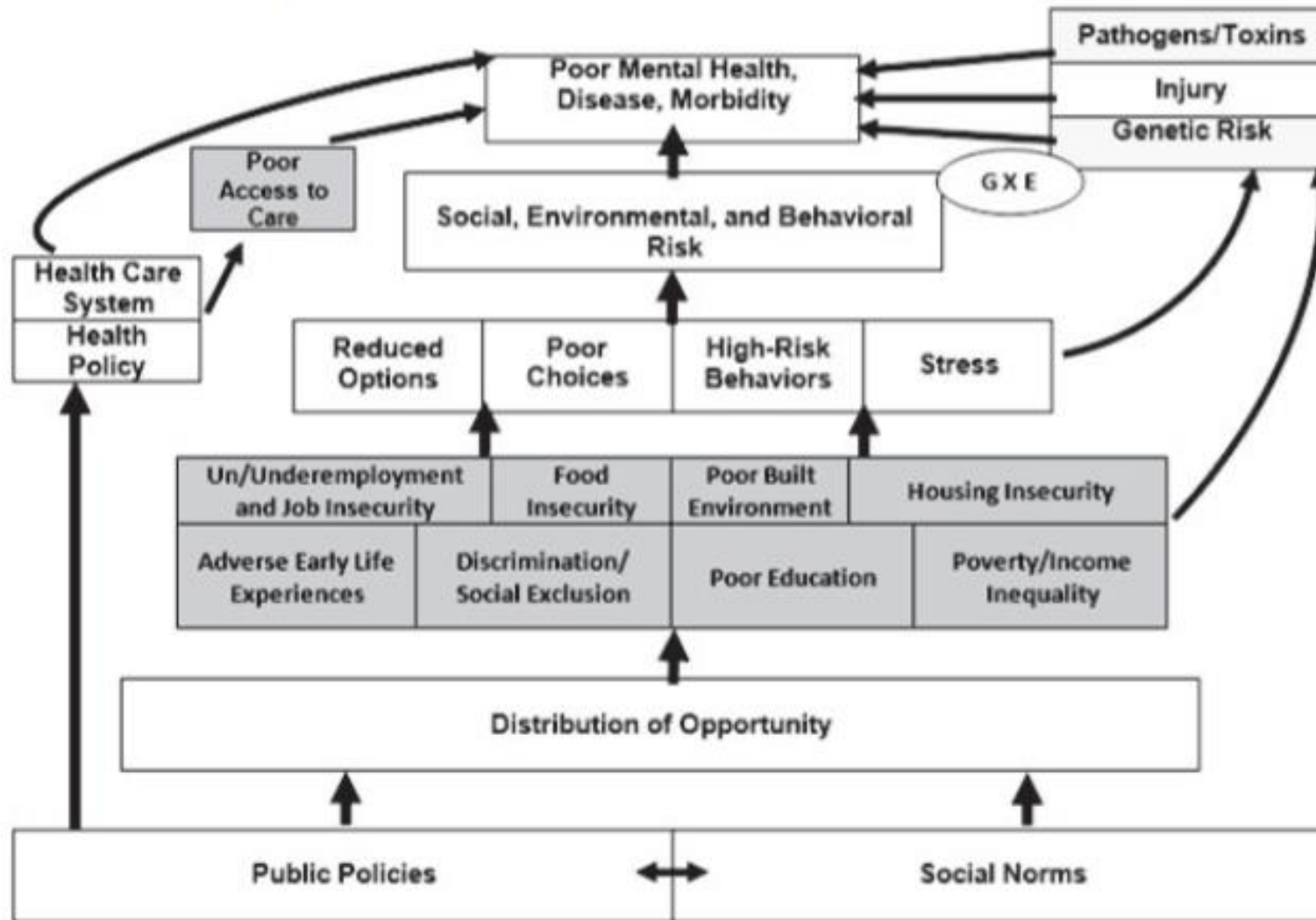

Culturele basis van psychologische kennis en praxis

- Onze culturele veronderstellingen leiden tot **vergaande medicalisiering van psychisch lijden** dat vervolgens bijna uitsluitend in **intrapsychische processen** aangeduid en verklaard wordt.

FIGURE 1. Conceptualizing the Social Determinants of Mental Health^a

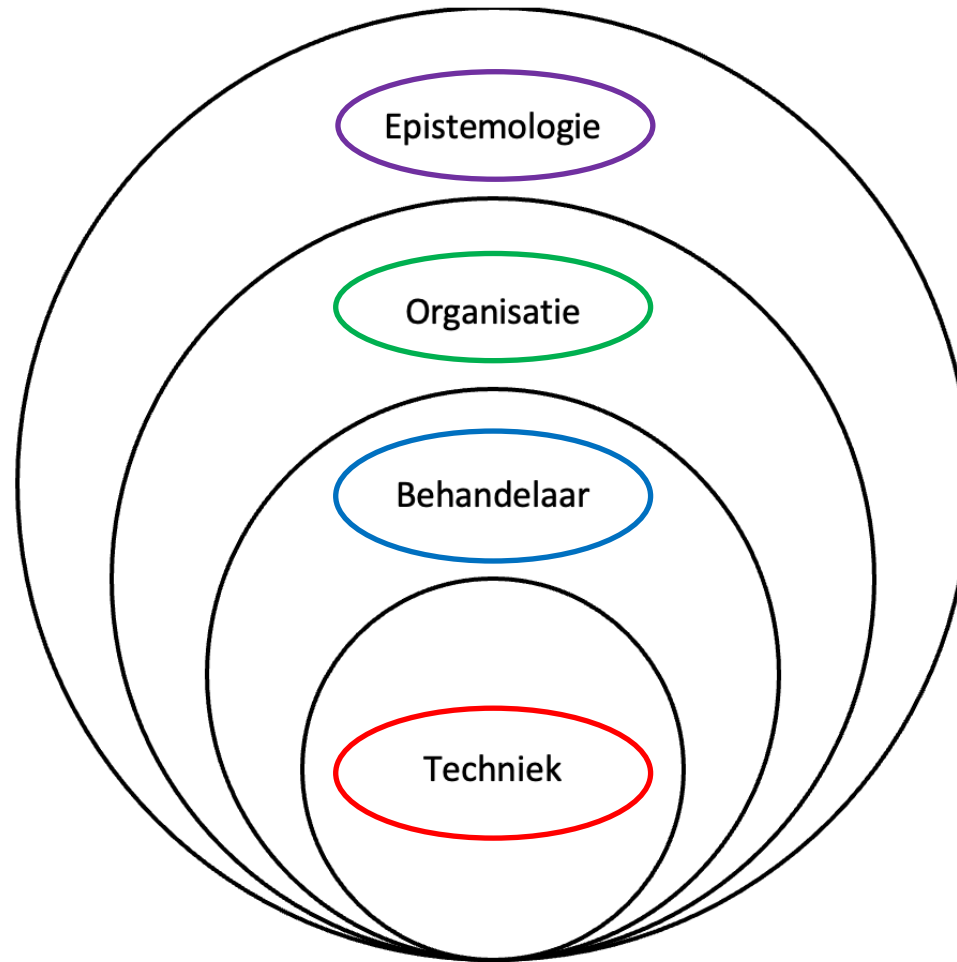

^a G x E, gene-by-environment interaction

Conclusie en aanbevelingen

- Het faciliteren van de noodzakelijke veranderingen
- Meer aandacht voor diversiteit en culturele competenties in de opleidingen

- Meer onderzoek naar zinvolle culturele adaptaties binnen psychotherapie
- Ontwikkeling van innovatieve interventies die meer focussen op (gevolgen van) schadelijke sociale processen

- Ruimte voor andere vormen van (psychologische) kennis en modellen (“etnopsychologie”)

- Meer bewustwording over de noodzaak tot verandering
- Investing in eigen culturele competenties
- Ontwikkeling van “epistemic humility”
- Aandacht voor sociale en politieke determinanten van psychisch lijden (*structurele competenties*)